

CAPITOLUL I

INTRODUCERE

Secțiunea I

Dreptul constituțional-disciplină didactică

Noțiunea de drept constituțional a apărut la sfârșitul secolului al XVIII-lea, ca urmare a apariției primelor constituții scrise pe continentul european. Necesitatea de a studia aceste constituții a determinat apariția unei noi discipline juridice, și anume, dreptul constituțional.

Primele catedre universitare având ca obiect studiul constituției au fost înființate în Franța în anul 1791, însă meritul de a fi creat termenul de drept constituțional nu revine juriștilor francezi, unde cercetarea științifică a constituției s-a făcut împreună cu dreptul administrativ, în cadrul așa-numitului drept public; prima catedră de drept constituțional a apărut în Italia, la Ferrara în 1796¹ și i-a fost încredințată lui Giuseppe Compagnoni di Luzo.

Deși apariția noțiunii de drept constituțional a fost determinată de Revoluția Franceză, aceasta s-a încetățenit în Franța mult mai târziu, în anul 1834 când s-a creat prima catedră de drept constituțional la Paris, încredințată lui Pellegrino Rossi. În 1852, în urma loviturii de stat a lui Ludovic-Napoleon, catedra de drept constituțional a Universității din Paris a fost suprimată și a reapărut în 1873. Titulatura de drept constituțional se menține în Franța până la jumătatea secolului XX, când a fost înlocuită cu cea de drept constituțional și instituții politice.

¹ Tudor Drăganu, *Drept constituțional și instituții politice, Tratat elementar, vol. I*, Editura Lumina Lex, București, 2000, p. 31.

Termenul de drept constituțional s-a răspândit odată cu elaborarea diferitelor constituții scrise și în restul Europei, afară de Germania și Austria, unde a fost frecvent înlocuit cu cel de drept de stat.²

În Țările române, în programul facultăților de drept, studiul constituției s-a făcut la început, ca și în Franța, la disciplina Drept public. În programul Facultății de drept de la Iași, în anul 1859, la anul III era prevăzută disciplina Drept public, profesor Simion Bărnăuțiu.³ Cursurile sale au fost publicate postum: Dreptul public al românilor în 1867 și Dreptul natural public în 1870.

Cursul de drept public român, în trei volume (1890-1891), al lui C.G. Dissescu este prima lucrare științifică a acestei ramuri a dreptului, întrecând „prin metodă și prin știință orice lucrare similară străină.”⁴ În 1903 C.G. Dissescu publică împreună cu M.A. Dumitrescu, *Istoria și principiile dreptului public român*, primul volum fiind Dreptul constituțional.⁵

Prin publicarea în anul 1910 la Iași, a cursului de Drept constituțional al lui Constantin G. Stere, iar în 1915 la București, al celui semnat de Constantin G. Dissescu, termenul de drept constituțional primește o nouă confirmare.

Între cele două războaie mondiale, disciplina dreptului constituțional a fost definitiv consacrată în programele facultăților de drept din țara noastră.

În prezent, după modelul francez, disciplina este predată sub denumirea de Drept constituțional și instituții politice.

² T. Drăganu, *op.cit.*, vol. I, p. 32.

³ Dumitru Firoiu, Liviu P. Marcu (responsabili de volum) autori Barbu B. Berceanu, Maria Dvoracek, Dumitru Firoiu, Valentin Al. Georgescu, Vasile Gionea, Alexandru Herlea, Iosif Kovacs, Liviu P. Marcu, Mircea Mușat, Petru Pătrășcanu, Alexandru Porțeanu, Ovid Sachelarie, Valeriu Șotropa, Erast Tarangul, Ion Vântu, *Istoria dreptului românesc, vol. II, Partea întâi*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1984, p. 389.

⁴ D. Alexandresco, din Dumitru Firoiu, Liviu P. Marcu (responsabili de volum) autori Barbu B. Berceanu, Maria Dvoracek, Dumitru Firoiu, Valentin Al. Georgescu, Vasile Gionea, Alexandru Herlea, Iosif Kovacs, Liviu P. Marcu, Mircea Mușat, Petru Pătrășcanu, Alexandru Porțeanu, Ovid Sachelarie, Valeriu Șotropa, Erast Tarangul, Ion Vântu, *Istoria dreptului românesc, vol. II, Partea a doua*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1987, p. 218.

⁵ *Ibidem*.